

Mere zaštite bilja u junu za povrtarske kulture

Автор(и): проф. д-р Стојка Машева, ИЗК "Марица" Пловдив; гл.ас. д-р Дима Маркова; проф. д-р Винелина Јанкова, ИЗК "Марица" в Пловдив

Дата: 10.06.2017 Број: 6/2017

Током месеца, прогнозиране максималне температуре, у опсегу 34-35°C, имаће негативан утицај на цветање и оплодњу повртарских усева. Очекиване падавине, углавном током прве половине периода, одржаваће повољне услове за развој економски штетних гљивичних болести у поврћу – пламењаче повртарских усева, сиве трулежи, пламењаче листова, итд. Тамо где је то могуће, након престанка падавина, треба извршити благовремене заштите биља приватним средствима против наведених патогена. Заштите биља приватним средствима морају се обављати током хладнијих сати дана, при температури ваздуха не већој од 25°C.

ПРОИЗВОДЊА У ЗАШТИЋЕНОМ ПРОСТОРУ

Главни штеточији за период

Пламењача кромпира (*Phytophthora infestans*)

Алтернариоза (*Alternaria porri* f. sp. *solani*)

Пламењача листова парадајза (*Fulvia fulva*)

Сива трулеж (*Botrytis cinerea*)

Пламењача краставца (*Pseudoperonospora cubensis*)

Пепелница на краставцу (*Podosphaera xanthii*)

Пепелница на паприци (*Leveillula taurica* syn. *Oidiopsis taurica*)

Минатор листа парадајза (*Tuta absoluta*)

Стакленасти бели лептир (*Trialeurodes vaporariorum*)

Бубамара дуванова (*Aphis gossypii* Glov.)

Трипси (*Thrips tabaci*, *Frankliniella occidentalis*)

Обични паучинар (*Tetranychus urticae*)

Током периода се врши берба, стога се морају одабрати приватна средства са кратким роком чекања до бербе.

Парадајз, краставац, паприка

Пламењача листова парадајза (*Fulvia fulva*)

Углавном напада парадајз гајен у заштићеним објектима. Његов економски значај је посебно велики за пластичне стакленике. На горњој страни листова појављују се релативно велике, бледе мрље, неправилног облика и нејасних ивица. Касније постају жуте. У условима високе влажности ваздуха, њихова доња површина је прекривена светлим налетом спорулације гљиве, који касније потамни и постаје сомотасто браон. Ово је најтипичнији дијагностички симптом болести. Када је број мрља на листу

значајан, оне се спајају и лист изгори. Под повољним условима за развој гљиве, усев може бити дефолиран, што у великој мери смањује принос.

Стратегија за сузбијање штеточије

Гајење отпорних сорти парадајза. Оптимална густина садње. Редовно проветравање стакленика.

Одржавање оптималног температурно-влажностног режима (влажност ваздуха испод 70% и температура 18-22⁰С). Уклањање старих листова.

Овлашћена приватна средства за заштиту биља: sinstar – 70-80 ml/da, и cidely top – 100 ml/da.

Сива (*Botrytis*) трулеж (*Botrytis cinerea*)

Напада биљке у свим фазама њиховог развоја. Код младих биљака најчешће оштећује базу стабла, где се појављује сува браон мрља, која у почетку погађа само кору. Касније патоген продре унутра и може прекинути проток сока, због чега биљка угине. На петелкама и врховима листова појављују се светлобраон издужене мрље. У условима високе влажности ваздуха, мрље су прекривене обилном сиво-браон мицелијом и спорулацијом гљиве. Развој болести на плодовима најчешће почиње из шупљине петелке, где ткива посветле и омекшају. Касније су прекривени обилном спорулацијом.

Стратегија за сузбијање штеточије. Редовно проветравање стакленика. Пасирисање треба обављати у каснијим сатима дана, након што роса испари. Одржавање оптималног температурно-влажностног режима.

Овлашћена приватна средства за заштиту биља: arvak 50 WG – 150-200 g/da; difcor 250 SC – 50 ml/da; driza WG – 150-200 g/da; prolectus 50 WG – 80-120 g/da; rebut WG – 150-200 g/da; sabueso – 150-200 g/da.

Стакленасти бели лептир (*Trialeurodes vaporariorum*)

Одрасли бели лептири су активни ноћу, када лете на кратке удаљености. Дању се крију на доњој страни листова и лете само када су узнемирени. Штету наносе ларве, нимфе и одрасли. Сишу сок углавном на доњој страни листова биљака. **Током храњења** ларве излучују велике количине шећера у облику медене росе, због чега листови постају лепљиви. На њој се развијају гљиве црне пепелнице и физиолошки процеси нападнутих биљака су поремећени.

Стратегија за сузбијање штеточије. За праћење појаве и густине популације белог лептира треба користити жуте лепљиве замке. При ниској густини у стакленицима, може се увести биолошки агент контроле *Encarsia formosa*.

Овлашћена приватна средства за заштиту биља. За парадајз и краставац: admiral 10 EC – 0.05%, actara 25 WG – 0.03%, преко система за кап појашње actara 25 WG – два пута – код младих биљака старије од 6 недеља: 1. примена – 10-14 дана после садње (40 ml/da); 2. примена: 14 дана после прве (40 ml/da) – једном – код биљака старије од 6 недеља (80 ml/da), bi-58 – 0.1%, vaztak nov 100 EC – 0.03%, deca EC/desha EC/ dena EC – 50 ml/da, decis 2.5 EC – 0.05%, eforia 045 ZC – 125 ml/da, confidor energy OD – 0.08%, lanate 20 SL – 125 ml/da, lanate 25 WP – 100 g/da, meteor – 80-90 ml/100 l water, mospilan 20 SG – 35-40 g/da, naturalis – 75-100 ml/da и fury 10 EC – 0.02%.

за парадајз: brai – 50-112.5 ml/da, mospilan 20 SP – 0.02%, mulligan – 25-95 ml/da, proteus O-TEC – 0.05-0.06%.

ПОЉОПРИВРЕДНА ПРОИЗВОДЊА

Главни штеточији за период

Парадајз, паприка, кромпир

Пламењача парадајза и кромпира (*Phytophthora infestans*)

Плодна трулеж парадајза (*Phytophthora nicotianae* var. *parasitica*)

Алтернариоза парадајза, паприке и кромпира (*Alternaria porri* f. sp. *solani*)

Бактеријска пега и мрља парадајза и паприке (*Pseudomonas syringae* pv. *tomato*, *Xanthomonas vesicatoria*, *X. gardneri*)

Краставац, лубеница, диња